

Informacje praktyczne

Jak uzyskać uprawnienia działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych?

Potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych

Status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych potwierdza, w drodze decyzji administracyjnej, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych po wcześniejszym stwierdzeniu przez Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, iż osoba ubiegająca się o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych spełnia warunki, o których mowa w [art. 4 ustawy](#), czyli:

1. nie była pracownikiem, funkcjonariuszem lub żołnierzem organów bezpieczeństwa państwa, chyba że przedłoży dowody, że przed dniem 4 czerwca 1989 r., bez wiedzy przełożonych, czynnie wspierała osoby lub organizacje działające na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce i
2. co do której w archiwum Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nie zachowały się dokumenty wytworzone przez nią lub przy jej udziale, w ramach czynności wykonywanych przez nią w charakterze tajnego informatora lub pomocnika przy operacyjnym zdobywaniu informacji przez organy bezpieczeństwa państwa.

Zatem osoba ubiegająca się o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej bądź osoby represjonowanej w pierwszej kolejności powinna wystąpić do Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej z wnioskiem o wydanie decyzji, że spełnia warunki określone w [art. 4 ustawy](#) o działaczach opozycji..., a dopiero po uzyskaniu w/w decyzji wystąpić do Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z wnioskiem o potwierdzenie statusu działacza opozycji/osoby represjonowanej. Z obowiązku uzyskania decyzji Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej zwolnione są osoby posiadające dokument potwierdzający nadanie Krzyża Wolności i Solidarności.

Szczegółowy katalog zachowań lub zdarzeń, które uprawniają do uzyskania statusu działacza opozycji lub osoby represjonowanej, znajduje się w [art. 2 oraz w art. 3 ustawy](#).

Status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych potwierdza się na wniosek działacza opozycji antykomunistycznej, osoby represjonowanej z powodów politycznych, wdowy lub wdowca po działaczu opozycji antykomunistycznej lub osobie represjonowanej z powodów politycznych lub innego członka rodziny zmarłego działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.

Do wypełnionego [wniosku](#) o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej/osoby represjonowanej z powodów politycznych dołącza się:

- życiorys za szczególnym uwzględnieniem działalności opozycyjnej lub podlegania represjom z przyczyn politycznych,
- decyzję administracyjną Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w sprawie spełniania warunków, o których mowa w [art. 4](#), albo dokument potwierdzający nadanie Krzyża Wolności i Solidarności,
- kserokopię dowodu osobistego,
- dowody potwierdzające działalność opozycyjną lub okoliczność podlegania represjom z przyczyn

politycznych (np. dokumenty, zaświadczenia właściwych instytucji, urzędów i archiwów, publikacje, dowodem w sprawie mogą być również zeznania świadków),

- osoby działające przez pełnomocników powinny również dołączyć odpowiednie pełnomocnictwo.

W trakcie prowadzonego postępowanie administracyjnego w przedmiocie potwierdzenia statusu działacza opozycji antykomunistycznej / osoby represjonowanej z przyczyn politycznych, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może zwrócić się do Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o przekazanie informacji o treści zgromadzonych przez Instytut dokumentów dotyczących okoliczności prowadzenia działalności opozycyjnej / podlegania represjom z przyczyn politycznych, oraz o przekazanie uwierzytelnionych kopii tych dokumentów. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może również zwrócić się do właściwej wojewódzkiej rady konsultacyjnej do spraw działaczy opozycji i osób represjonowanych o zaopiniowanie wniosku o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.

[Wzór wniosku o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z przyczyn politycznych](#)

[Wzór wniosku dla członka rodziny zmarłego działacza opozycji antykomunistycznej bądź osoby represjonowanej z przyczyn politycznych](#)

Osoba o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych (bądź członek rodziny zmarłego działacza opozycji / osoby represjonowanej) może wystąpić do Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z wnioskiem o nadanie odznaki honorowej (wzór wniosku zamieścimy po wejściu w życie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej wydanego na podstawie [art. 6 ustawy](#)).

Przyznanie świadczenia pieniężnego

Prawo do świadczenia pieniężnego przysługuje działaczowi opozycji antykomunistycznej lub osobie represjonowanej z powodów politycznych o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.

Świadczenie pieniężne przyznaje, w drodze decyzji administracyjnej, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, na wniosek osoby uprawnionej.

Świadczenie pieniężne przyznaje się w wysokości 400,96 miesięcznie, jeżeli:

- 1) dochód samotnie gospodarującej osoby uprawnionej nie przekracza kwoty odpowiadającej 120% najniższej emerytury (od dnia 1 marca 2016 r. jest to kwota 1059,07 zł), albo
- 2) dochód na osobę w rodzinie osoby uprawnionej nie przekracza kwoty odpowiadającej 100% najniższej emerytury (od dnia 1 marca 2016 r. jest to kwota 882,56 zł).

Kwota świadczenia pieniężnego, o której mowa w ust. 1, ulega podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent - od miesiąca, w którym jest przeprowadzona waloryzacja.

Świadczenie pieniężne przyznaje się na okres 12 miesięcy, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek.

W przypadku osób, które ukończyły 67 lat świadczenie pieniężne może być przyznane na okres do 60 miesięcy, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach bezterminowo.

Osoba uprawniona, której przyznano świadczenie pieniężne, może złożyć kolejny wniosek o przyznanie świadczenia nie wcześniej niż na 3 miesiące przed końcem okresu, na jaki przyznano dotychczas pobierane świadczenie.

Do [wniosku](#) o przyznanie świadczenia pieniężnego dołącza się:

- kserokopię dowodu osobistego,
- dokumenty potwierdzające sumę miesięcznych dochodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku (np. aktualny odcinek renty lub emerytury, kopia aktualnej decyzji o waloryzacji renty lub emerytury, zaświadczenie z zakładu pracy o wynagrodzeniu, zaświadczenie o kontynuacji nauki przez dzieci, **zaświadczenie z Urzędu Pracy o statusie osoby bezrobotnej i pobieraniu lub nie zasiłku, kopia decyzji Ośrodka Pomocy Społecznej przyznająca zasiłek okresowy lub stały**, ew. inne),
- osoby działające przez pełnomocników powinny również dołączyć odpowiednie pełnomocnictwo.

[Wzór wniosku o przyznanie świadczenia pieniężnego](#)

Przyznanie pomocy pieniężnej

Prawo do pomocy pieniężnej przysługuje działaczowi opozycji antykomunistycznej lub osobie represjonowanej z powodów politycznych o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.

Pomoc pieniężną przyznaje, w drodze decyzji administracyjnej, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, na wniosek osoby uprawnionej.

Pomoc pieniężna może być przyznana osobom uprawnionym znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej lub w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych.

Pomoc pieniężna może być również przyznana na częściowe pokrycie kosztów zakupu wózka inwalidzkiego, sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju inwalidztwa oraz opłacanie pomocy pielęgnacyjnej.

Pomoc pieniężna może być przyznana, jeżeli:

- 1) dochód samotnie gospodarującej osoby uprawnionej nie przekracza kwoty odpowiadającej 220% najniższej emerytury (od dnia 1 marca 2016 jest to kwota 1941,63 zł);
- 2) dochód na osobę w rodzinie osoby uprawnionej nie przekracza kwoty odpowiadającej 150% najniższej emerytury (od dnia 1 marca 2016 jest to kwota 1323,84 zł).

Pomoc pieniężna może być przyznana na zakup sprzętu rehabilitacyjnego ułatwiającego życie osobie całkowicie niezdolnej do pracy i do samodzielnej egzystencji - w przypadku gdy dochód samotnie gospodarującej osoby uprawnionej lub dochód na osobę w rodzinie osoby uprawnionej nie przekracza kwoty odpowiadającej 300% najniższej emerytury (od dnia 1 marca 2016 jest to kwota 2647,68 zł).

Pomoc pieniężna jest przyznawana w formie pomocy jednorazowej:

- 1) w przypadku trudnej sytuacji materialnej, a także zaistnienia zdarzeń losowych - do wysokości 150% najniższej emerytury,
- 2) na częściowe pokrycie kosztów:
  - a) zakupu wózka inwalidzkiego, sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych ułatwiających pracę i życie,
  - b) dostosowania pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju inwalidztwa

- do wysokości 300% najniższej emerytury.

Pomoc pieniężną przyznaje się nie częściej niż raz na 12 miesięcy.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach pomoc pieniężna może być przyznana osobom, które osiągają wyższe dochody niż wskazane powyżej; pomoc może być też przyznana w wyższej wysokości niż wskazana powyżej.

Do [wniosku](#) o przyznanie pomocy pieniężnej dołącza się:

- kserokopię dowodu osobistego,
- dokumenty potwierdzające sumę miesięcznych dochodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku (np. aktualny odcinek renty lub emerytury, kopia aktualnej decyzji o waloryzacji renty lub emerytury, zaświadczenie z zakładu pracy o wynagrodzeniu, zaświadczenie o kontynuacji nauki przez dzieci, **zaświadczenie z Urzędu Pracy o statusie osoby bezrobotnej i pobieraniu lub nie zasiłku, kopia decyzji Ośrodka Pomocy Społecznej przyznająca zasiłek okresowy lub stały**, ew. inne),
- dokumenty potwierdzające trudną sytuację materialną lub zdarzenie losowe. Kosztorys (Faktura ProForma) lub dokumenty potwierdzające poniesione wydatki (Faktury VAT) związane z zakupem wózka inwalidzkiego, sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, dostosowaniem pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju inwalidztwa oraz opłaceniem pomocy pielęgnacyjnej,
- osoby działające przez pełnomocników powinny również dołączyć odpowiednie pełnomocnictwo.

[Wzór wniosku o przyznanie pomocy pieniężnej](#)

Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerami telefonu 22-661-81-29 oraz 22-661-87-06.